

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

végzés

Az ügy száma: Pfv.VI.21.269/2023/2.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Dr. Szepesházy Péter ügyvéd

Az I. rendű alperes: ...

A II. rendű alperes: ...

A III. rendű alperes: ...

Az alperesek képviselője: Kardos, Pető és Törőcsik Társas Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Törőcsik Tamás ügyvéd)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Kecskeméti Törvényszék 6.Pf.21.030/2023/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma: Kecskeméti Járásbíróság  
19.P.20.159/2023/8. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy 273.100 (kétszázhetvenháromezer-egyszáz) forint felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a felperes és az I. rendű alperes között létrejött devizában nyilvántartott lakáshitel kölcsönszerződés az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége miatt érvénytelen. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy a felperes és az I. rendű alperes között a fenti számon létrejött szerződés I.3. pont b) pontja – amelyben vagyonszolgáltatási szerződés megkötésének kötelezettségét írták elő – tisztességtelen. Mindkét kereseti kérelméhez kapcsolódóan kérte a jogkövetkezmények levonását.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokaival is.

[3] A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő. Utóbbit a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (3) bekezdésre alapította.

[4] A felperes felülvizsgálati kérelme szerint a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209. § (1) bekezdését, 334. § (2) bekezdését, a Pp. 346. § (5) bekezdését; valamint ellentétes a BH2021.5.141., a Jpe.I.60.015/2021/15. és az EUB C-186/16., C-51/17., C-80-82/21., C-6/22.,

C-705/21. számú határozatokkal, továbbá az EU Alapjogi Chartájának 38., 47. cikkével és az EUMSZ 19. cikkével. Erre hivatkozással kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, és elsődlegesen – megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletét – a kereseti kérelemnek adjon helyt, másodlagosan közbenső ítélettel állapítsa meg a kölcsönszerződés érvénytelenségét, míg harmadlagosan a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat meghozatalára.

[5] Az engedélyezés indokaként előadta, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a BH2021.141. számon közzétett (Kúria Gfv.VII.30.090/2020/9.) eseti döntésben foglaltaktól. E szerint az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás tisztességtelen, ha abból világosan és egyértelműen nem ismerhető fel az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei. Kifejtette: az Európai Unió Bíróságának joggyakorlata által felállított követelményrendszer megvalósulását a tájékoztatás tisztességtelenségének megítélése során összességében kell vizsgálni, az egyes ítéletek indokolásában megfogalmazott megállapítások nem tekinthetők taxatív felsorolásnak, nem lehet az ott megjelenő egyes elemeket kiragadottan értékelni, hanem a szerződés egyéb rendelkezései figyelembevételével kell megítélni, hogy a nyújtott tájékoztatás megfelel-e a tisztességes tájékoztatással szemben felállított követelményrendszernek. Hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a meghallgatott tanúk vallomását, nem értékelték, hogy az elhunyt adóstárs egyáltalán nem kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatról, valamint a perbeli szerződéshez nem készült kockázatfeltáró nyilatkozat.

[6] A Kúria előjáróban rögzíti: mivel az elsőfokú bíróság határozatát a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésekre utalással, azonos jogi indokolással hagyta helyben, ezért a Pp. 408. § (2) bekezdése és 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében a felperesnek engedélyezés iránti kérelmet kellett előterjesztenie, amelynek a felperes eleget tett.

[7] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) a 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel a felperes által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet abból a szempontból vizsgálta, hogy az előadottakra figyelemmel a jogerős ítéletnek a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérése megállapítható-e.

[8] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján – az alábbiak szerint – a Pp. 409. § (3) bekezdésében foglalt követelmények nem teljesültek, a felülvizsgálat nem engedélyezhető.

[9] A Kúria a közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítélet miatt a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében 2012. január 1-je után közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul (PK vélemény 5. pont). Az eltérő jogértelmezés tárgya a jogerős ítélet által felvetett, jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés, amely a jogerős ítélettel megsértett jogszabály rendelkezésének értelmezésével, az alkalmazott norma alapvető tartalmával, az ahhoz kapcsolódó esetleges jogkövetkezményekkel függ össze.

[10] A Kúria rámutat arra, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a 2021. november 22-én hozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett a felperes által hivatkozott Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban: JPE határozat) értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont).

[11] A JPE határozat alapján az is egyértelmű, hogy azt a kérdést, hogy az árfolyamkockázat következményeit a fogyasztóra hárító szerződéses kikötések világosak és érthetőek voltak-e, az uniós és a magyar jogi szabályozás absztrakt normatartalmának az egyedi esetre vetített alkalmazásával kell megítélni, az említett normákban rögzített átláthatósági mérce alkalmazása során tehát nem ténykérdésben, hanem jogkérdésben kell állást foglalni. A JPE határozat értelmében a Kúria bármely határozatának a jogegységi hatályú JPE határozattal ellentétes jogértelmezése kötelező erejűként már nem hivatkozható és az ilyen határozatoktól való eltérésre felülvizsgálati kérelemben és jogegységi panaszban sem lehet eredményesen hivatkozni. Az engedélyezés iránti kérelemben megjelölt Gfv.VII.30.090/2020/9. számú (BH2021. 141.) határozat e kérdésben a JPE határozattól eltérő része ezért nem hivatkozható, ezért az engedélyezés iránti kérelemben előadott, ténykérdések bizonyítására vonatkozó egyéb hivatkozások – a tanúvallomások figyelmen kívül hagyása, az elhunyt adóstárs tájékoztatásának hiánya, a perbeli szerződéshez kapcsolódó kockázatteltérő nyilatkozat hiánya – az engedélyezés alapjául nem vehetők figyelembe, az egyéb, a JPE határozattal nem ellentétes megállapításaihoz pedig nem tulajdonítható a felperes által előadott tartalom. Mind a jogerős ítélet, mind a felperes által eltérőként hivatkozott határozat azonos szempontrendszer alapján ítélte meg az átláthatósági mérce alkalmazása során irányadó szempontokat. E jogkérdésekben tehát a Kúria felperes által felhívott határozatától való eltérés nem következhetett be.

[12] A Kúria kiemeli továbbá, hogy az I. rendű és a II. rendű alperesek perbelivel megegyező tartalmú tájékoztatását a JPE határozattal pontosított, konkretizált szempontrendszer alapul vételével már vizsgálta és azt világosnak és érthetőnek, következképpen tisztességesnek ítélte (Kúria Gfv.VI.30.243/2021/9., Pfv.I.21.356/2021/5., Pfv.II.20.065/2023/4.). Mindezek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben nem tér el sem az engedélyezés iránti kérelemben megjelölt JPE határozattól, sem a Kúria más precedens értékű határozatától, hanem annak megfelelő. Erre tekintettel a Kúria nem látta engedélyezhetőnek a felülvizsgálatot, ezért azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

[13] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (2a) bekezdés a) pontja alapján számított felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárás illeték a felperes személyes költségmentessége folytán az állam terhén marad a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján.

[14] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[15] A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemről a Pp. 411. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2024. március 1.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző